

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 925/2019
15.05.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ... чији је пуномоћник Бојан Јоловић, адвокат из ... против туженог ББ, Технички центар .., Одсек за техничке услуге ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 бр. 2696/18 од 22.10.2018. године, у седници већа одржаној дана 15.05.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 бр. 2696/18 од 22.10.2018. године, тако што се одбија жалба туженог и потврђује пресуда Основног суда у Лозници П1 број 94/17 од 18.09.2018. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени ББ, Технички центар .., Одсек за техничке услуге ..., да тужиоцу АА накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 30.800,00 динара.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лозници П1 број 94/17 од 18.09.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан је тужени да му, на име неисплаћеног дела отпремнине због одласка у пензију, исплати износ од 70.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 25.04.2015. године па до коначне исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 35.600,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана наступања услова за извршење, па до коначне исплате, док је захтев за исплату трошкова парничног поступка преко досуђеног износа од 35.600,00 динара, па до траженог износа од 36.000,00 динара одбијен као неоснован.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 бр. 2696/18 од 22.10.2018. године, преиначена је пресуда Основног суда у Лозници П1 број 94/17 од 18.09.2018. године, у усвајајућем делу, тако што је захтев тужиоца за исплату дела неисплаћене отпремнине у износу од 70.000,00 динара, са затезном каматом од 24.04.2015. године, као и захтев за накнаду трошкова поступка у износу од 35.600,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате одбијен као неоснован.

Против другостепене пресуде, тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...55/14), па је нашао да ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према образложењу првостепене одлуке, након спроведеног доказног поступка утврђено је да је тужилац био у радном односу код туженог све до 29.04.2015. године, будући да је решењем од 24.04.2015. године тужиоцу престао радни однос код туженог. Истим решењем је одређено да ће тужиоцу бити исплаћена зарада и остала примања по основу радног односа, као и отпремнина у нето износу од 449.080,83 динара. Међутим, приликом исплате отпремнине, тужени је од утврђеног износа редовне отпремнине на коју тужилац има право у складу са Законом о раду, одбио преостали износ зајма (који је тужилац узео од туженог) без његове сагласности, и то у ситуацији када је тужени у складу са Протоколом од 11.03.2014. године (а који су иначе утврђени критеријуми за одређивање висине зајма), био у обавези да услове и начин плаћања зајма одреди на јединствени начин за све запослене у ББ најкасније до 01.06.2014. године, а што није учињено. При том, првостепени суд је указао и на то да је тужени, односно надзорни одбор туженог 10.04.2017. године донео одлуку о отписивању потраживања по основу зајма запосленима код туженог и зависним привредним друштвима услед застарелости наплате у смислу одредбе члан 196. Закона о раду. С обзиром на све претходно наведено, првостепени суд је нашао да тужени није имао основа да умањи отпремнину тужиоца за износ дугованог зајма без његове сагласности, из ког разлога је применом одредбе члана 119. Закона о раду, тужбени захтев тужиоца усвојен и тужени је обавезан исплату преосталог износа отпремнине од 70.000,00 динара.

Одлучујући о жалби тужиоца, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца у целости, са образложењем да првостепени суд није правилно применио материјално право, с обзиром на то да је пропустио да цени и примени Протокол о исплати зајма запосленима у ББ од 11.03.2014. године и изјаву којом се тужилац сагласио у начину враћања зајма од 12.03.2014. године. Наиме, према оцени другостепеног суда, наведеним актима је на несумњив начин утврђено да се запослени обавезао да ће, уколико му престане радни однос пре истека крајњег рока за отплату зајма, односно ако му отплати зајам до престанка радног односа код туженог, што је у конкретној ситуацији

случај, бити у обавези да отплаћени износ зајма врати приликом престанка радног односа. Сагласно наведеном, преостали дуг тужиоца од 70.000,00 динара исплаћен је у складу са чланом 5. Протокола о исплати зајма запосленима у ББ од 11.03.2014. године и на основу сагласности тужиоца за једнократну исплату преосталог дуга, а која сагласност је дата управо у изјави о начину враћања зајма од 12.03.2014. године. Из ових разлога, првостепена одлука је преиначена и тужбени захтев тужиоца одбијен као неоснован, применом одредбе члана 557. и 562. Закона о облигационим односима.

По оцени Врховног касационог суда, погрешно је другостепени суд применио материјално право када је своју одлуку засновао на одредбама чланова 557. и 562. Закона о облигационим односима.

Законом о раду, чланом 119. ставом 1. тачком 1. прописано је да је послодавац дужан да запосленом при одласку у пензију исплати отпремнину најмање у висини две просечне зараде.

Наиме, у конкретном случају, ради се о потраживању неисплаћеног дела отпремнине. Отпремнина, по својој природи, представља једну од законом утврђених мера заштите запослених за чијим радом је престала потреба, при чему је право на отпремнину Уставом Републике Србије чланом 60. став 4. дефинисано као неотуђиво право којег се нико не може одрећи. У конкретном случају, није било спорно то да је тужилац дана 12.03.2014. године туженом дао изјаву којом се обавезао да ће, уколико му радни однос престане пре истека крајњег рока за отплату зајма, неуплаћени износ зајма вратити приликом престанка радног односа. Међутим, из садржине наведене изјаве, другостепени суд није могао извести закључак да је тужилац дао сагласност да се његова отпремнина умањи за преостали дуг по основу уговора у зајму, с обзиром на то да тако нешто није било изричито предвиђено овом изјавом, већ се истом тужилац обавезао да неисплаћени износ зајма врати приликом престанка радног односа и ништа више од тога. Међутим, чак и да је тужилац дао изјаву којом се одриче од права на отпремнину у одређеном делу, ни у том случају тужени не би имао могућност да тужиоцу изврши умањење отпремнине управо из разлога на које је претходно указано, а који се односе на немогућност одрицања од права на отпремнину. Ово даље значи да тек након исплате отпремнине, послодавац има могућност да од тужиоца тужбом или на други начин потражује исплату неисплаћеног дела зајма, али ни у ком случају не може извршити умањење отпремнине тужиоца.

Како је побијаном пресудом првостепена одлука преиначена погрешном применом материјалног права, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Како је тужилац успео у поступку по ревизији, то му у смислу члана 153. и 154. ЗПП припада право на накнаду нужних трошкова ревизијског поступка. Висина трошкова је одмерена на име награде адвокату за састав ревизије 12.000,00 динара, као и на име таксе за ревизију и одлуку по ревизији у износу од по 9.400,00 динара, укупно износ од 30.800,00 динара, па је одлучено као у ставу другом изреке применом одредбе члана 165. став 2. ЗПП.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић